

**UCHWAŁA NR LXXIII/529/2024
RADY GMINY JEŻEWO**

z dnia 25 kwietnia 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Jeżewo na lata 2024 – 2030**

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r. poz. 609) oraz art.6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 poz. 424) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Jeżewo na lata 2024-2030, który otrzymuje brzmienie jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Jeżewo.

§ 3. Traci moc uchwała nr XVII/116/2019 Rady Gminy Jeżewo z dnia 21 listopada 2019 r. w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Jeżewo na lata 2019-2024.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega publikacji na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Jeżewo.

Przewodniczący Rady Gminy

Sławomir Stefan

GMINA JEŻEWO

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024-2030

Spis treści

WYKAZ SKRÓTÓW	3
WPROWADZENIE.....	4
SKALA PRZEMOCY W ŚWIELE BADAŃ OGÓLNOPOLSKICH	6
UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU	8
PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU	8
ZASOBY GMINY JEŻEWO W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ	9
SKALA PROBLEMU PRZEMOCY W GMINIE JEŻEWO – ANALIZA DANYCH ZASTANYCH	12
SKALA PROBLEMU PRZEMOCY W GMINIE JEŻEWO – WYNIKI BADAŃ SPOŁECZNYCH	16
CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU	19
ADRESACI PROGRAMU	24
PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU.....	24
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	24
MONITORING PROGRAMU.....	25
BIBLIOGRAFIA	26
WYKAZ TABEL I WYKRESÓW.....	26

WYKAZ SKRÓTÓW

GKdsPiRPA – Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jeżewie

GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeżewie

PK – Punkt Konsultacyjny w GOPS Jeżewo

KCPU – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

KPP – Komenda Powiatowa Policji w Świeciu

NGO (ang. *non-government organization*) – organizacja pozarządowa

NK – „Niebieskie Karty”

PARPA – Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świeciu

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Świeciu

UG – Urząd Gminy w Jeżewie

ZI – Zespół Interdyscyplinarny w Jeżewie

WPROWADZENIE

Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej, **przemoc domowa** to „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”.

Wyróżnia się **4 kryteria występowania przemocy**:

- Intencjonalność** – działania osoby stosującej przemoc domową nie są przypadkowe. Intencjonalność nie musi oznaczać celowego krzywdzenia bliskich i zadawania im bólu. Osoba stosująca przemoc dąży do uzyskania pełnej kontroli i władzy nad osobą doznającą przemocy, do jej bezwzględnego posłuszeństwa;
- Dysproporcja siły** – nie chodzi tylko o różnicę sił fizycznych, ale także przewagę związaną z pozycją społeczną, odpornością psychiczną, statusem materialnym itp. W związku opartym na przemocy jeden z partnerów czuje się silniejszy, a drugi – słabszy;
- Naruszanie godności i praw** – osoba stosująca przemoc domową narusza godność osoby doznającej przemocy, poniża ją, ośmiesza, pozbawia wszelkich praw;

- ☑ **Powodowanie cierpienia i szkód** – osoby doznające przemocy doświadczają zarówno szkód fizycznych, jak i psychicznych. W wyniku wieloletniej przemocy domowej mogą dojść do przekonania, że zasługują na takie traktowanie¹.

W literaturze spotkać można różne klasyfikacje przemocy. Najczęściej wyróżnia się jednak przemoc: fizyczną, psychiczną, seksualną, ekonomiczną oraz polegającą na zaniedbaniu. W kolejnej tabeli zostały opisane niektóre zachowania, które możemy zaliczyć do poszczególnych rodzajów przemocy.

Tabela 1. Rodzaje przemocy domowej

RODZAJ PRZEMOCY	OPIS
Przemoc fizyczna	szarpanie, kopanie, popychanie, duszenie, przytrzymywanie, szczypanie, policzkowanie, bicie, rzucanie przedmiotami w drugą osobę, klapsy, przypalanie itp.
Przemoc psychiczna	wyśmiewanie, krytykowanie, poniżanie, wyzywanie, stosowanie gróźb, zawstydzanie, obwinianie, szantażowanie, izolowanie, ograniczanie kontaktów, wmawianie choroby psychicznej itp.
Przemoc ekonomiczna	zabieranie pieniędzy, zmuszanie do pożyczek, niełożenie na utrzymanie, uniemożliwianie podjęcia pracy, niszczenie przedmiotów itp.
Przemoc seksualna	wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, wyśmiewanie wyglądu, ciała, krytyka zachowań seksualnych, zmuszanie do oglądania treści pornograficznych itp.
Zaniedbanie	niezapewnianie odpowiednich warunków do życia/rozwoju osoby zależnej (dziecko, osoba starsza, niepełnosprawna), brak bezpiecznego schronienia, opieki, pożywienia, opieki medycznej, dostępu do nauki, ograniczanie kontaktów społecznych itp.

Źródło: <https://kcpu.gov.pl/>

¹ <https://kcpu.gov.pl/>

SKALA PRZEMOCY W ŚWIETLE BADAŃ OGÓLNOPOLSKICH

Z „Ogólnopolskiej diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie” z 2019 roku wynika, iż większość Polaków nie myśli o przemocy w sposób stereotypowy i potrafi zidentyfikować zachowania, które świadczą o występowaniu przemocy fizycznej, psychicznej, seksualnej, czy ekonomicznej. Kobiety i mężczyźni nieco różnią się w tym, jak postrzegają przemoc. W największym stopniu w odniesieniu do stwierdzenia „Rodzice mają prawo bić swoje dzieci”, z którym zgadza się 13% mężczyzn oraz 5% kobiet. Polacy w swoim otoczeniu najczęściej zauważają przemoc psychiczną, a najmniej dostrzegana jest przemoc seksualna. Co trzeci badany przyznaje, że w dzieciństwie doświadczył przemocy psychicznej oraz fizycznej, a niemal co czwarty badany był w dzieciństwie świadkiem przemocy psychicznej w swoim domu. Niemal co piąty badany (19%) doświadczył jakiegokolwiek rodzaju przemocy wiele razy w ciągu całego swojego życia, 28% badanych doświadczyło przemocy kilka razy, a 10% raz. 30% respondentów potwierdza bycie osobą stosującą przemoc.

Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę od 2013 roku regularnie prowadzi diagnozę przemocy wobec dzieci w Polsce. Badanie jest przeprowadzane cyklicznie co 5 lat. Z przeprowadzonych badań w 2023 roku wynika, iż 79% dzieci i nastolatków w Polsce przynajmniej raz w swoim życiu doświadczyło przemocy, z kolei 52% doznało jej w ciągu roku przed badaniem. Respondenci najczęściej wskazywali na doświadczenie przemocy ze strony rówieśników (66%), natomiast średnio co trzeci – bliskich dorosłych (32%). Dziewczyny częściej niż chłopcy deklarowały, iż doświadczały przemocy ze strony bliskich dorosłych, były świadkami przemocy w domu, były zaniedbywane fizycznie oraz były wykorzystywane seksualnie zarówno bez kontaktu fizycznego, jak i z nim. W latach 2018-2023 nastąpił spadek odsetka dzieci, które doświadczyły w swoim życiu przemocy fizycznej (z 33% do 24%) oraz niewielki wzrost przemocy psychicznej (z 20% do 22%) ze strony bliskich dorosłych. Ponadto, nastąpił znaczny wzrost odsetka dzieci, które doznały przemocy fizycznej i psychicznej ze strony rówieśników. Różnica w przypadku przemocy fizycznej kształtuje się na poziomie 7 pp. (z 41% do 48%), natomiast przemocy psychicznej – 16 pp. (z 28% do 44%).

Z danych Policji wynika, iż w 2023 roku liczba osób doznających przemocy domowej wyniosła 77 832, w tym: 51 631 to kobiety, 9 162 – mężczyźni, a 17 039 – osoby małoletnie. W stosunku do roku 2022 zauważyć można wzrost osób dotkniętych przemocą o 8,7% (71 631 osób), natomiast w porównaniu do 2021 roku odsetek wzrósł o 2,7% (75 761 osób).

W 2023 roku odnotowano 63 016 osób stosujących przemoc domową, w tym 7 595 kobiet, 55 225 mężczyzn oraz 196 małoletnich. W stosunku do roku 2022 zauważyć można wzrost osób stosujących przemoc o 1,2% (62 224 osoby), natomiast w porównaniu do 2021 roku odsetek ten spadł o 2,8% (64 846 osób).

Należy zaznaczyć, iż w 2023 roku 48,0% osób stosujących przemoc (30 261 osób) było pod wpływem alkoholu, 0,6% - pod wpływem środka działającego podobnie do alkoholu (393 osoby), z kolei 0,2% było pod wpływem alkoholu i środków działających podobnie do niego (142 osoby).

Z raportu podsumowującego działalność Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” wynika, iż wśród telefonujących osób zdecydowaną większość stanowiły kobiety (75%). Należy zwrócić uwagę na fakt, że osoby zgłaszające przemoc rzadko mówią o tylko jednym jej rodzaju. Przemoc psychiczna towarzyszy w zasadzie każdej z pozostałych form. Zgłaszało ją 8 756 osób, a przemoc fizyczną – 4 551 dzwoniących. Odnotowano również wysoki udział przemocy ekonomicznej (14%) oraz seksualnej (4,5%). W 26% zgłaszanych przypadków osoba stosująca przemoc nadużywa alkoholu.

UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Zgodnie z treścią art. 6 ustawy 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja **gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej**. Wśród pozostałych obowiązków przypisanych gminie przez ustawodawcę wyróżnia się:

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Jeżewo na lata 2024-2030 został opracowany na podstawie danych zastanych udostępnionych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeżewie, jak również założeń Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU

Poniżej wymieniono akty prawne, które uwzględniają temat przeciwdziałania przemocy i regulują postępowanie różnych podmiotów w stosunku do osób doświadczających oraz stosujących przemoc domową:

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- ustawa z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym;

- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji;
- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy;
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny;
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego.

ZASOBY GMINY JEŻEWO W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy domowej w gminie Jeżewo zajmuje się **Zespół Interdyscyplinarny**. Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej:

1. Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.
2. Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3-5, w szczególności przez:
 - a. diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
 - b. inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
 - c. inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
 - d. opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
 - e. rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
 - f. powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
 - g. monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”;

- h. przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a;
- i. kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- j. składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń.

Zgodnie z powyższym aktem prawnym do zadań **grup diagnostyczno-pomocowych** należy w szczególności:

1. dokonanie, na podstawie procedury „Niebieskie Karty”, oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową.
2. realizacja procedury „Niebieskie Karty” w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia.
3. zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność.
4. realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową.
5. występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.
6. występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń.
7. monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”.
8. zakończenie procedury „Niebieskie Karty”.

9. dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę:
 - a) uznania braku zasadności wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”,
 - b) wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”.
10. informowanie przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego w Jeżewie wchodzi: pracownicy socjalni GOPS w Jeżewie, przedstawiciel Gminnej Przychodni w Jeżewie, przedstawiciel Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pedagodzy szkolni zatrudnieni w szkołach na terenie gminy Jeżewo, przedstawiciel Komendy Powiatowej Policji w Świeciu, kurator specjalista Sądu Rejonowego w Świeciu oraz przedstawiciel organizacji pozarządowej.

Wśród instytucji, organizacji oraz służb, które świadczą pomoc i wsparcie w zakresie problemu przemocy domowej można wyróżnić także:

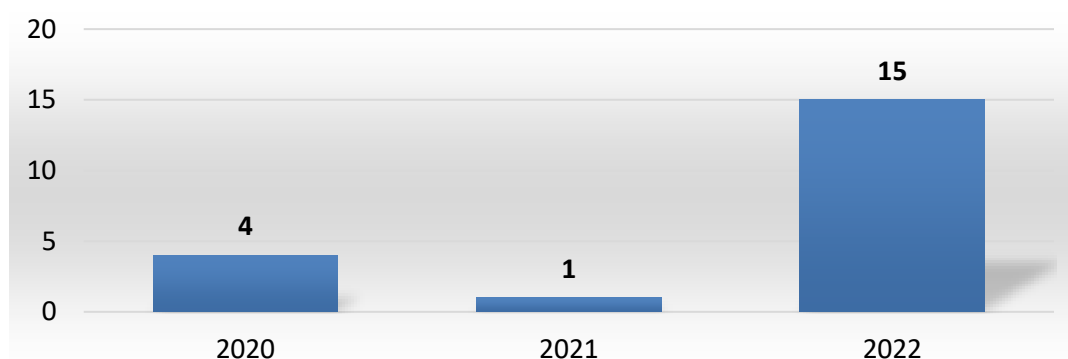
- Gminną Komisję ds. Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jeżewie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeżewie,
- Gminną Przychodnię w Jeżewie,
- Punkt Konsultacyjny w Jeżewie,
- Komendę Powiatową Policji w Świeciu,
- Placówki oświatowe z terenu gminy Jeżewo,
- Poradnię Lekarską w Laskowicach,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świeciu,
- Prokuraturę Rejonową w Świeciu,
- Sąd Rejonowy w Świeciu,
- społeczności lokalne, środowiska i osoby fizyczne oraz organizacje pozarządowe działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej,
- Urząd Gminy w Jeżewie,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Świeciu.

SKALA PROBLEMU PRZEMOCY W GMINIE JEŻEWO – ANALIZA DANYCH ZASTANYCH

Ustawa o pomocy społecznej określa okoliczności uzasadniające udzielenie wsparcia rodzinom. Jedną z nich jest przemoc domowa. Z pomocy społecznej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeżewie w 2022 roku skorzystało 15 rodzin – to najwyższa wartość na przestrzeni analizowanych lat, tj. 2020-2022. W 2020 roku wystąpiła konieczność udzielenia pomocy 4 rodzinom, z kolei rok później tylko jednej.

Wykres 1. Liczba rodzin, którym udzielono pomocy społecznej z powodu przemocy domowej na przestrzeni lat 2020-2022

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020, 2021 i 2022 rok

Kolejną analizowaną kwestią są dane dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych (poprzednio grup roboczych) w latach 2020-2022. Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na dwa miesiące.

W 2022 roku Zespół Interdyscyplinarny spotkał się 4 razy – to o 2 spotkania więcej niż w 2021 roku oraz o 1 więcej niż w 2020 roku. Na przestrzeni analizowanych lat dostrzec można wahania liczby utworzonych grup roboczych – w stosunku do 2021 roku ich liczba zwiększyła się o 7, natomiast w porównaniu do 2020 roku zmniejszyła się o 2.

W analizowanym okresie liczba posiedzeń grup roboczych ulegała niewielkim wahaniom i w 2022 roku przyjęła wartość 78, czyli o 6 więcej niż w 2021 roku oraz o 4 mniej niż w roku 2020. Szczegółowe dane zostały zaprezentowane w tabeli nr 2.

Tabela 2. Dane dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych na przestrzeni lat 2020-2022

wyszczególnienie	2020	2021	2022
liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	3	2	4
liczba funkcjonujących grup roboczych	21	12	19
liczba posiedzeń grup roboczych	82	72	78

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za lata 2020-2022

Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta” w przypadku powzięcia w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych podejrzenia stosowania przemocy wobec osób doznających przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej. Podejmowanie interwencji w środowisku odbywa się na podstawie procedury „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby doznającej przemocy domowej ani osoby stosującej przemoc domową. Wszczęcia procedury dokonują poniższe osoby wypełniając formularz „Niebieska Karta-A”:

- pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej,
- funkcjonariusz Policji,
- żołnierz Żandarmerii Wojskowej w sprawach żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową stosujących przemoc domową,
- pracownik socjalny specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej,
- asystent rodziny,
- nauczyciel wychowawca będący wychowawcą klasy lub nauczyciel znający sytuację domową małoletniego,
- osoba wykonująca zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna lub ratownik medyczny,
- przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- pedagog, psycholog lub terapeuta, będący przedstawicielami jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych; Policji; oświaty; ochrony zdrowia; lub organizacji pozarządowych.

W 2022 roku prowadzono łącznie 19 procedur „Niebieskie Karty” - to tyle samo, co rok wcześniej oraz o 4 mniej niż w 2021 roku. Zdecydowaną większość procedur wszczęła Policja, tj. 15, natomiast pozostałe 3 - jednostki pomocy społecznej, a 1 przez przedstawicieli oświaty. Należy zaznaczyć, iż na przestrzeni lat 2020-2022 to właśnie Policja wszczyniała najwięcej procedur, co obrazuje kolejna tabela.

Tabela 3. Dane dotyczące wszczętych procedur „Niebieskie Karty” na przestrzeni lat 2020-2022

wyszczególnienie	2020	2021	2022
liczba zainicjowanych procedur NK, w tym:	23	19	19
Policja	22	15	15
jednostki pomocy społecznej	1	4	3
oświata	0	0	1

Źródło: Dane udostępnione przez GOPS w Jeżewie

W latach 2020-2022 liczba rodzin dotkniętych przemocą ulegała wahaniom, jednakże w 2022 roku osiągnęła najniższą wartość, która wyniosła 15. W przypadku ogólnej liczby osób w rodzinach również dostrzegalne są wahania, gdyż w 2020 roku było to 66 osób, w 2021 roku - 81, z kolei w 2022 roku - 55 osób. Największą część tych osób stanowiły dzieci, tj. 45,5%, natomiast mężczyźni i kobiety - po 27,3%. Należy zaznaczyć, iż udział dzieci jako osób doznających przemocy uległ zwiększeniu, gdyż w 2020 roku stanowiły one 39,4% wszystkich osób, a w 2021 odsetek ten wyniósł 44,4%. Zdecydowana większość rodzin, dotknięta przemocą, zmagają się także z problemem alkoholowym. Zauważalna jest tendencja wzrostowa w tym zakresie, bo w 2022 roku rodziny z problemem alkoholowym stanowiły 80,0% wszystkich rodzin dotkniętych przemocą, w 2021 roku - 72,7%, z kolei w 2020 roku - 52,4%

Tabela 4. Liczba rodzin i osób z terenu gminy Jeżewo dotkniętych przemocą na przestrzeni lat 2020-2022

wyszczególnienie	2020	2021	2022
liczba rodzin	21	22	15
liczba osób w rodzinach, w tym:	66	81	55
liczba kobiet	18	23	15
liczba mężczyzn	22	22	15
liczba dzieci	26	36	25
liczba rodzin, w których występuje problem alkoholowy	11	16	12

Źródło: Dane udostępnione przez GOPS w Jeżewie

W 2022 roku Zespół Interdyscyplinarne objął pomocą 40 osób doświadczających przemocy domowej oraz 15 osób stosujących przemoc. Na przestrzeni analizowanych lat dostrzec można wahania w powyższym zakresie. W stosunku do 2020 roku liczba osób doświadczających przemocy objętych pomocą ZI zmniejszyła się o 1, z kolei w porównaniu do 2021 roku zwiększyła się o 6 osób. Liczba osób stosujących przemoc objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego w 2022 roku przyjęła najwyższą wartość, tj. o 2 większą niż w 2021 roku oraz o 1 większą niż w 2020 roku.

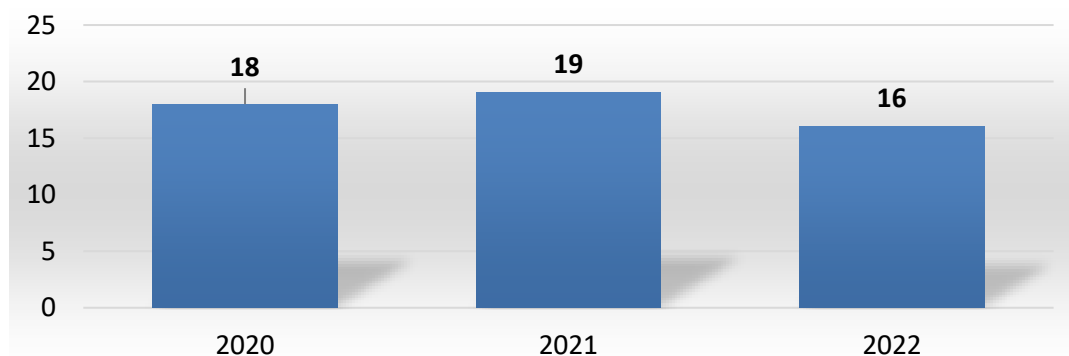
Tabela 5. Liczba osób doświadczających przemocy i stosujących przemoc objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego na przestrzeni lat 2020-2022

wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba osób doświadczających przemocy objętych pomocą Zespołów Interdyscyplinarnych	41	34	40
Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie objętych pomocą Zespołów Interdyscyplinarnych	14	13	15

Źródło: Dane udostępnione przez GOPS w Jeżewie

W 2022 roku zakończono 16 procedur NK, z czego 13 z powodu ustania przemocy i zrealizowania planu pomocy, a 3 ze względu na brak zasadności podejmowania działań. Liczba zakończonych procedur na przestrzeni lat 2020-2022 ulegała wahanom, a w 2022 roku osiągnęła najniższą wartość. Szczegółowe informacje znajdują się na poniższym wykresie.

Wykres 2. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2020-2022

Źródło: Dane udostępnione przez GOPS w Jeżewie

Na terenie Gminy osoby zmagające się z problemem alkoholowym, jak i przemocy mogą skorzystać ze wsparcia Punktu Konsultacyjnego w GOPS w Jeżewie. Poradnictwo było świadczone przez specjalistę psychoterapii uzależnień, osobę, która jest w trakcie szkolenia do uzyskania certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień oraz psychologa.

W 2022 roku udzielono 15 porad 7 osobom doznającym przemocy oraz 1 poradę 1 osobie stosującej przemoc domową. Na przestrzeni analizowanych lat dostrzec można wahania zarówno w zakresie liczby osób doznających, jak i stosujących przemoc oraz udzielonych im porad, co szczegółowo zostało przedstawione w kolejnej tabeli.

Tabela 6. Liczba osób i porad udzielonych w ramach działalności Punktu Konsultacyjnego na przestrzeni lat 2020-2022

wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba osób doznających przemocy	7	2	7
Liczba porad udzielonych osobom doznającym przemocy	7	6	15
Liczba osób stosujących przemoc	3	7	1
Liczba porad udzielonych osobom stosującym przemoc	5	23	1

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2020 i 2021 rok oraz Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 rok

Dodatkowo, rodziny borykające się z problemami mogą skorzystać ze Specjalistycznej Pomocy Rodzinom „Nadzieja” w Świeciu, gdzie uzyskają wsparcie psychologiczne. Prowadzone są tam również mediacje pojednawcze, terapia dzieci i młodzieży, terapia uzależnień oraz poradnictwo rodzinne i małżeńskie. Ponadto, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Świeciu, który oferuje bezpłatną pomoc psychologa i prawnika. Ponadto, na terenie Gminy udzielana jest nieodpłatna pomoc prawna i/lub obywatelska oraz mediacje.

SKALA PROBLEMU PRZEMOCY W GMINIE JEŻEWO – WYNIKI BADAŃ SPOŁECZNYCH

W 2023 roku na terenie Gminy zostało przeprowadzone badanie ankietowe diagnozujące problemy społeczne, w którym wzięło udział 169 dorosłych mieszkańców Gminy oraz 193 uczniów szkół podstawowych. Badanie wśród dorosłych mieszkańców, jak i uczniów zostało przeprowadzone zgodnie z metodologią ilościową, za pomocą techniki CAWI (ang. *Computer Assisted Web Interview*), tj. ankiety internetowej. Poniżej przedstawione zostały najważniejsze wnioski z przeprowadzonych badań wśród dorosłych mieszkańców oraz uczniów, dotyczące kwestii przemocy.

PRZEMOC

Odsetek dorosłych mieszkańców, którzy w ciągu ostatniego roku doświadczyli przemocy domowej.

Odsetek dorosłych mieszkańców, którzy w ciągu ostatniego roku stosowali przemoc domową.

CYBERPRZEMOC

DOŚWIADCZENIE

STOSOWANIE

ZNAJOMOŚĆ OSÓB DOŚWIADCZAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ

20,7% zna 1-3 osoby

2,4% zna 7-10 osób

4,7% zna 4-6 osób

1,2% zna 11-15 osób

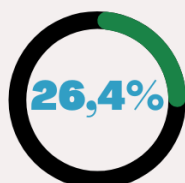
1,8% zna powyżej 15 osób

→ Wnioski

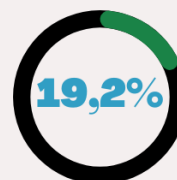
Na podstawie zebranych danych można zauważyć, iż problem przemocy domowej nie przybiera w Gminie znacznych rozmiarów. Z badań wyłania się niewielki odsetek badanych, którzy w ciągu ostatniego roku doświadczyli/stosowali przemoc. Z udzielonych odpowiedzi wynika, iż problem cyberprzemocy nie jest powszechny wśród mieszkańców. Niewielki odsetek respondentów pozytywnie odnosi się do stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci. Niepokojący jest natomiast udział procentowy mieszkańców, którzy znają osoby ze swojej miejscowości, które doświadczają przemocy domowej - stwierdził to średnio co trzeci badany.

PRZEMOC

Odsetek uczniów, którzy w ciągu ostatniego roku doświadczyli przemocy.

Odsetek uczniów, którzy w ciągu ostatniego roku stosowali przemoc.

CYBERPRZEMOC

DOŚWIADCZENIE

STOSOWANIE

Co trzeci uczeń był świadkiem przemocy w swojej szkole.

Odsetek badanych, którzy odpowiedzieli, że w ich szkole są uczniowie, których się boją.

→ Wnioski

Na podstawie zebranych danych można zauważyć, iż problem przemocy wśród uczniów przybiera znaczne rozmiary. Najczęściej doznawaną i stosowaną formą przemocy jest przemoc fizyczna i psychiczna. Większość osób doznała przemocy ze strony uczniów ze szkoły i tak samo było w przypadku jej stosowania. Przemocy przez rodziców doznało 3% ankietowanych. Z badań wyłania się również niepokojący odsetek uczniów, którzy doznali i stosowali cyberprzemoc, byli świadkiem przemocy w szkole oraz nie czują się w niej bezpiecznie. Ponadto, blisko co trzeci uczeń wskazał, iż w ich szkole są uczniowie, których się boją.

Cel główny

Ograniczenie skali przemocy domowej na terenie gminy Jezewo oraz zwiększenie skuteczności przeciwdziałania temu problemowi.

Cele szczegółowe

Podniesienie świadomości społecznej oraz zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej

Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań wobec osób stosujących przemoc domową

Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług

1. Podniesienie świadomości społecznej oraz zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy i podmioty współpracujące
1.	Edukowanie dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy domowej poprzez prowadzenie działań profilaktycznych i informacyjnych.	Liczba podjętych działań profilaktycznych i edukacyjnych.	ZI, UG, GOPS, GKdsPiRPA, placówki oświatowe, KPP, NGO.
2.	Udział w ogólnopolskich kampaniach dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej oraz organizacja lokalnych kampanii.	Liczba zrealizowanych kampanii na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.	ZI, UG, KPP, GKdsPiRPA, GOPS, NGO, instytucje kulturalne, placówki oświatowe
3.	Organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.	Liczba możliwych form/miejsc spędzania czasu wolnego.	UG, NGO, placówki oświatowe, instytucje kulturalne
4.	Informowanie na temat miejsc udzielających pomocy i wsparcia w przypadku doświadczenia oraz stosowania przemocy.	Liczba działań w zakresie rozpowszechnienia informacji.	ZI, UG, KPP, GKdsPiRPA, GOPS, PK, NGO, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia
5.	Edukowanie rodziców w zakresie radzenia sobie z emocjami swoich dzieci, a także swoimi emocjami wobec dzieci poprzez upowszechnianie metod wychowawczych bez przemocy (np. poprzez organizację warsztatów kompetencji rodzicielskich).	Liczba działań dla rodziców dotyczących emocji. Liczba osób biorących udział w działaniach.	UG, GOPS, NGO, placówki oświatowe
6.	Edukacja poprzez dystrybucję ulotek, plakatów, broszur organizację pogadarek, zamieszczanie informacji w mediach lokalnych, itp.	Liczba rozpowszechnionych materiałów edukacyjnych.	ZI, UG, KPP, GKdsPiRPA, GOPS, NGO, PPP, placówki oświatowe
7.	Opracowanie diagnozy zjawiska przemocy domowej.	Liczba osób biorących udział w badaniu ankietowym.	UG, GOPS, placówki oświatowe
8.	Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy.	Liczba osób korzystających z poradnictwa.	UG, GOPS, placówki oświatowe, PK

2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia dla osób doznających przemocy domowej.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy i podmioty współpracujące
1.	Stworzenie warunków do zapewnienia bezpieczeństwa osobom doznającym przemocy domowej poprzez zapewnienie schronienia.	Liczba osób, które korzystały ze schronienia.	GOPS
2.	Zapewnienie poradnictwa osobom doznającym przemocy domowej, w tym: psychologicznego, prawnego, socjalnego itp.	Liczba osób, którym udzielono porad. Liczba udzielonych porad.	ZI, PK, GOPS, UG, GKdsPiRPA, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia
3.	Realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione Podmioty.	Liczba wszczętych procedur. Liczba zakończonych procedur.	ZI, GKdsPiRPA, GOPS, KPP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia
4.	Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom zmagającym się z problemem przemocy domowej.	Liczba rodzin otrzymujących pomoc finansową i rzeczową z powodu problemu przemocy domowej.	GOPS
5.	Kontynuowanie działalności oraz rozwijanie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego oraz Gminnego Punktu Konsultacyjnego.	Liczba osób objętych wsparciem Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego i Gminnego Punktu Konsultacyjnego.	GKdsPiRPA, UG
6.	Zapewnianie ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.	Liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z zagrożeniem życia lub zdrowia.	GOPS, PCPR
7.	Utworzenie grupy samopomocowej dla osób doznających przemocy domowej.	Liczba osób uczęszczających na spotkania grupy samopomocowej.	GOPS, UG, NGO
8.	Tworzenie warunków umożliwiających osobom doznającym przemocy domowej otrzymanie w pierwszej kolejności lokali socjalnych.	Liczba przyznanych lokali socjalnych.	UG, GKdsPiRPA

3. Zwiększanie skuteczności podejmowanych działań wobec osób stosujących przemoc domową.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy i podmioty współpracujące
1.	Oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba osób stosujących przemoc domową objętych procedurą „Niebieskie Karty”.	ZI, GKdsPiRPA, GOPS, KPP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia
2.	Kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym.	Liczba osób skierowanych do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym.	ZI, GKdsPiRPA, GOPS, PCPR
3.	Motywowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach oddziaływań psychologiczno-terapeutycznych oraz udział w monitorowaniu i badaniu skuteczności tych programów.	liczba osób, które zmotywowano do udziału w programach oddziaływań psychologiczno-terapeutycznych.	ZI, GKdsPiRPA, GOPS, PCPR
4.	Zapewnienie poradnictwa osobom stosującym przemoc domową, informowanie ich o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy, możliwościach uzyskania wsparcia.	Liczba porad udzielonych osobom stosującym przemoc domową.	GOPS, GKdsPiRPA, ZI, PK
5.	Współdziałanie oraz wymiana informacji z Policją, kuratorską służbą sądową i innymi służbami w zakresie monitoringu zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy domowej.	Liczba przekazanych organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości informacji przez pracowników socjalnych o ponownym stosowaniu przemocy domowej przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc.	GOPS, KPP, kuratorska służba sądowa

4. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy i podmioty współpracujące
1.	Diagnozowanie potrzeb szkoleniowych członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup roboczych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.	Liczba diagnoz potrzeb szkoleniowych Liczba uczestników szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	ZI
2.	Zapewnienie osobom pracujących bezpośrednio z osobami doznającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc wsparcia w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia.	Liczba osób uczestniczących w różnych formach poradnictwa i wsparcia psychologicznego.	ZI, GOPS, PK, GKdsPiRPA, KPP, placówki ochrony zdrowia, PCPR,
3.	Udział w szkoleniach, seminariach, konferencjach dla osób zajmujących się działaniami w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.	Liczba zorganizowanych szkoleń, konferencji i seminariów.	ZI, GKdsPiRPA, GOPS, PK, UG, KPP, placówki ochrony zdrowia, placówki oświatowe

ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do:

- osób doznających przemocy domowej,
- osób stosujących przemoc domową,
- świadków przemocy domowej,
- przedstawicieli instytucji i służb pracujących z osobami doznającymi przemocy (pedagodzy, psychologzy, nauczyciele, pracownicy GOPS, pracownicy wymiaru sprawiedliwości, policjanci, pracownicy służby zdrowia, duchowni),
- przedstawicieli władz lokalnych.

PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Zakłada się, że realizowane w ramach Programu **działania doprowadzą do:**

- zmniejszenia liczby osób i rodzin zmagających się z problemem przemocy domowej,
- podniesienia świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej,
- upowszechnienia działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- podniesienia kwalifikacji i wzmocnienia kompetencji osób zajmujących się świadczeniem usług na rzecz osób doznających i stosujących przemoc domową,
- rozwoju oferty pomocowej osobom doznającym przemocy domowej oraz osobom stosującym przemoc domową.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Zadania realizowane w ramach **Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Jeżewo na lata 2024-2030** finansowane będą z budżetu Gminy oraz ze środków pozyskanych z innych źródeł.

MONITORING PROGRAMU

Monitorowanie realizacji **Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Jeżewo na lata 2024-2030** będzie prowadzone przez Zespół Interdyscyplinarny w Jeżewie na podstawie informacji przekazywanych przez jednostki uczestniczące w jego realizacji. Sprawozdanie z realizacji Programu przedstawiane będzie Wójtowi Gminy Jeżewo do dnia 31 marca każdego roku.

BIBLIOGRAFIA

1. Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie Gminy Jeżewo.
2. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020, 2021 i 2022 rok.
3. Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za lata 2020-2022.
4. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2020 i 2021 rok.
5. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 rok.
6. <https://kcpu.gov.pl/>

WYKAZ TABEL I WYKRESÓW

Wykres 1. Liczba rodzin, którym udzielono pomocy społecznej z powodu przemocy domowej na przestrzeni lat 2020-2022.....	12
Wykres 2. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2020-2022.....	15
Tabela 1. Rodzaje przemocy domowej.....	5
Tabela 2. Dane dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych na przestrzeni lat 2020-2022	13
Tabela 3. Dane dotyczące wszczętych procedur „Niebieskie Karty” na przestrzeni lat 2020-2022.....	14
Tabela 4. Liczba rodzin i osób z terenu gminy Jeżewo dotkniętych przemocą na przestrzeni lat 2020-2022	14
Tabela 5. Liczba osób doświadczających przemocy i stosujących przemoc objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego na przestrzeni lat 2020-2022.....	15
Tabela 6. Liczba osób i porad udzielonych w ramach działalności Punktu Konsultacyjnego na przestrzeni lat 2020-2022.....	16

Uzasadnienie

Ustawą z dnia 9 marca 2023 r. została zmieniona ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, nadając nowy charakter funkcjonowaniu zespołów i grup pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy. Niniejsza ustawa określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie i osób ją stosujących. Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy, na gminie ciąży obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, między innymi poprzez opracowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej. Program zakłada podejmowanie działań ukierunkowanych zarówno na ochronę osób doznających przemocy, jak i edukowanie osób stosujących przemoc oraz korygowanie agresywnych postaw i zachowań. Przyjęcie niniejszej uchwały jest niezbędne do realizacji zadań wynikających z ustawy.

Przewodniczący Rady Gminy

Sławomir Stefan